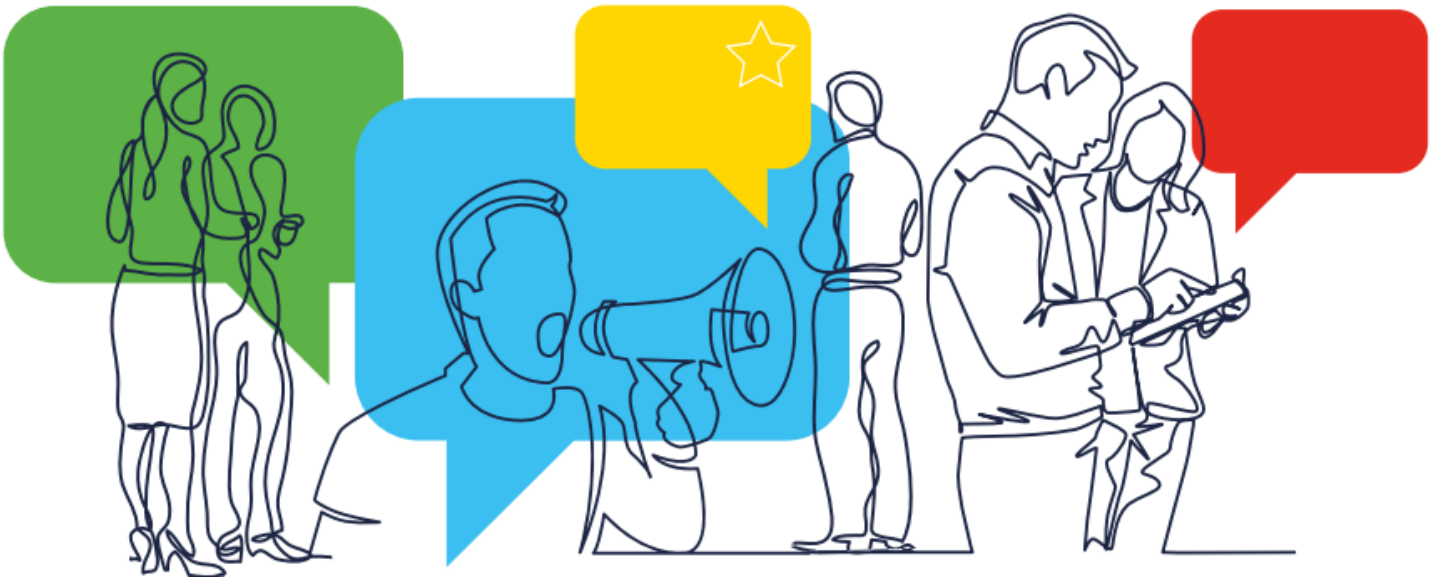
LEARN

FORUM EUROPSKE GRAĐANSKE INICIJATIVE

Informativni paket o europskoj građ anskoj inicijativi za organizacije civilnog društva

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Europska građanska incijativa: osnovne informacije

Europska građanska inicijativa (EGI) način je na koji građani EU-a od 2012. mogu utjecati na program rada EU-a. Ona građanima EU-a omogućuje da iznesu prijedloge o pitanjima koja su im važna, a u nadležnosti su EU-a.

Skupina od sedam građana EU-a iz sedam država članica EU-a može putem europske građanske inicijative predložiti mjere politike EU-a. Nakon registracije inicijative drugi građani EU-a mogu potpisati inicijativu na internetu, putem posebnog sustava internetskog prikupljanja ili u papirnatom obliku.

Ako inicijativa prikupi milijun valjanih potpisa građana iz najmanje sedam država članica EU-a, Europska komisija mora je razmotriti i odlučiti kako poduzeti daljnje mjere u vezi s inicijativom.

Zašto je europska građanska inicijativa učinkovit instrument za vaš cilj?

A. Europska građanska inicijativa omogućuje vam da utječete na oblikovanje politika EU-a:

europska građanska inicijativa demokratski je instrument koji europskim građanima omogućuje da pitanja koja su im važna stave na dnevni red EU-a. To je prvi transnacionalni instrument participativne demokracije te vrste i važan je most između građana i institucija EU-a. **Prethodne uspješne inicijative već su ostavile svoj trag u propisima i zakonodavstvu EU-a**, primjerice:

- ***Voda i odvodnja su ljudsko pravo! Voda je javno dobro, a ne roba!***

Ova inicijativa, pokrenuta 2012., bila je prva europska građanska inicijativa koja je prikupila više od milijun potpisa i koju je Europska komisija službeno priznala. Cilj je inicijative bio svima u EU-u zajam čiti pristup vodi za piće i sanitarnim uvjetima te spriječiti liberalizaciju vodnih usluga. Zbog pritiska javnosti i političke mobilizacije povezane s tom europskom građanskom inicijativom Komisija je prepoznala potrebu za djelovanjem.

Konkretno, Komisija je 2018. predložila reviziju Direktive EU-a o vodi za piće, pri čemu je snažan naglasak stavljen na poboljšanje kvalitete i dostupnosti vode iz slavine, posebno za marginalizirane i ranjive skupine.

- ***Spasite kozmetiku proizvedenu bez okrutnosti – obvežite se na Europu u kojoj nema ispitivanja na životinjama***

U toj inicijativi iz 2022. poziva se na jačanje zabrane ispitivanja na životinjama u kozmetičke svrhe na razini EU-a. Cilj je bio i reformirati propise o kemijskoj sigurnosti kako bi se osigurao siguran i održiv okvir za upravljanje kemikalijama koji se ne temelji na ispitivanjima na životinjama.

Europska komisija predložila je 2023. nastavak primjene i provedbe zabrane ispitivanja na životinjama, ali i da se razmotri potreba za zakonodavnim izmjenama kako bi se razjasnila povezanost Uredbe o kozmetičkim proizvodima i Uredbe REACH. Osim toga, najavila je da će do prvog tromjesečja 2026. objaviti plan za zamjenu ispitivanja na životinjama alternativama u procjenama kemijske sigurnosti.

- ***Stop rezanju peraja – stop trgovini***

U okviru inicijative prikupljeno je 1 119 996 potpisa iz 27 država članica EU-a te je od Komisije zatraženo da poduzme mjere za okončanje trgovine odrezanim perajama morskih pasa u EU-u, uklju čujući njihov uvoz, izvoz i provoz.

Europska komisija objavila je 2023. odgovor, u kojem se obvezala da će od siječnja 2025. započeti s nadzorom trgovine proizvodima od morskih pasa tako što će pratiti vrste morskih pasa kojima se najviše trguje. Nadovezujući se na svoju predanost izrade detaljnijih podataka EU-a o uvozu i izvozu radi poboljšanja statističkih podataka o trgovini proizvodima od morskih pasa, Komisija je izradila 13 novih carinskih oznaka za morske pse i njihove peraje. Te će oznake omogućiti praćenje vrsta morskih pasa kojima se najviše trguje, uključujući psa modrulja i kučka. Oznake će se početi primjenjivati u siječnju 2025. Osim toga, Komisija je provela javna savjetovanja kako bi prikupila dokaze te je provela procjenu učinka moguće zabrane trgovine odrezanim perajama kako bi ocijenila niz mjera politike.

EU se u međuvremenu obvezao na provedbu postojećih propisa i zadržavanje svojeg vodećeg položaja u globalnim naporima za očuvanje. To uključuje promicanje donošenja međunarodnih mjera za očuvanje morskih pasa i upravljanje tom vrstom te zalaganje za globalnu zabranu rezanja peraja morskih pasa.

Pročitajte više priča o uspješnim europskim građanskim inicijativama.

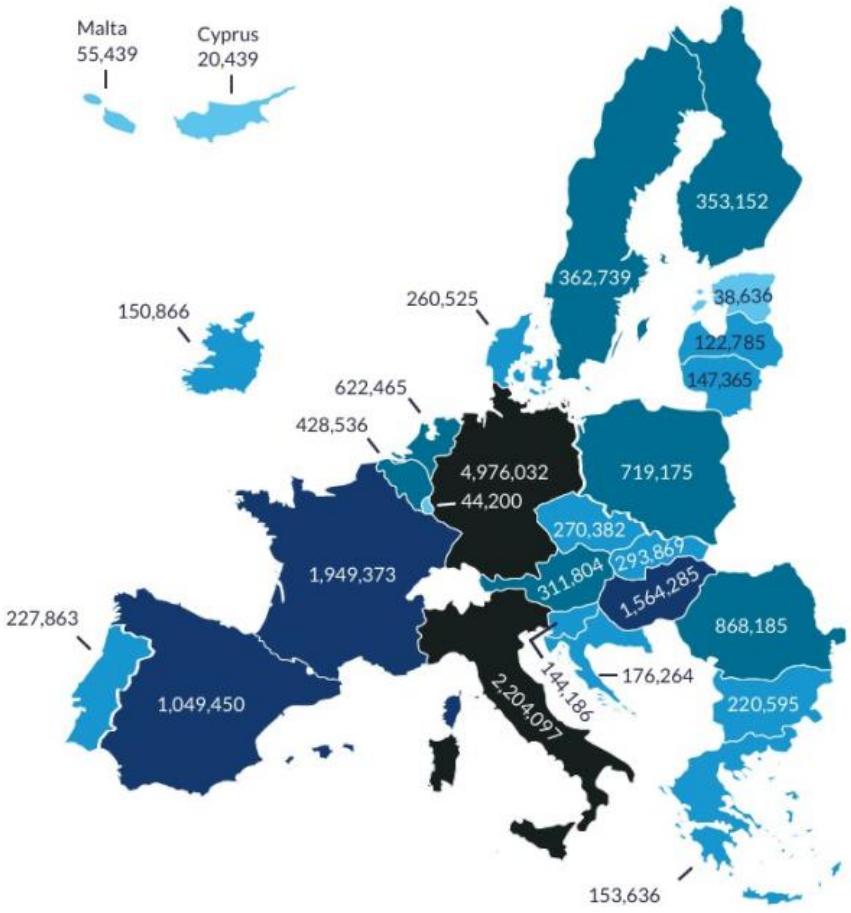
B. Europska građanska inicijativa organizatorima pomaže da senzibiliziraju javnost za određenu temu:

Pokretanje europske građanske inicijative više je nego samo prikupljanje potpisa – pitanje za koje se zalažete podići će se na europsku razinu. Od trenutka registracije vaša inicijativa dobiva na vidljivosti na razini EU-a i otvaraju vam se vrata suradnji s institucijama EU-a, medijima, civilnim društvom i širom javnosti.

Kampanjama u svim državama članicama vaša tema postaje predmet javne rasprave i općih diskusija na razini EU-a. Vaša europska građanska inicijativa može dovesti čak do donošenja novog zakonodavstva, a u međuvremenu dobivate platformu i prostor za jačanje kampanje, pridobivanje podrške, stvaranje zajednice zagovornika i poticanje razgovora koji daleko nadilaze nacionalni kontekst.

Uspješne kampanje kao što su „Okončajmo upotrebu kaveza” i „Zaustavimo glifosat” pokazale su kako organizatori europskih građanskih inicijativa mogu oblikovati diskurse, utjecati na javno mnijenje i potaknuti institucije da odgovore. Zahvaljujući europskoj građanskoj inicijativi imate priliku svoju temu učiniti vidljivijom i u toj kampanji steći pristaše.

Neke od uspješnih europskih građanskih inicijativa i njihov uspjeh u državama članicama

- <100,000
- between 100,000 and 299,999
- between 300,000 and 999,999
- between 1,000,000 and 2,000,000
- More than 2,000,000

Initiatives included in the graph:

- One of Us
- Right2Water
- Stop Vivisection
- Ban Glyphosate
- End the Cage Age
- Minority Safepack
- Save Bees & Farmers
- Stop Finning
- Fur Free Europe
- Save Cruelty Free Cosmetics
- Cohesion Policy for...
- My Voice, My Choice
- Ban on conversion practices in the EU
- Stop Destroying Videogames

The total number of signatures collected by 11 successful ECIs for all Member States is

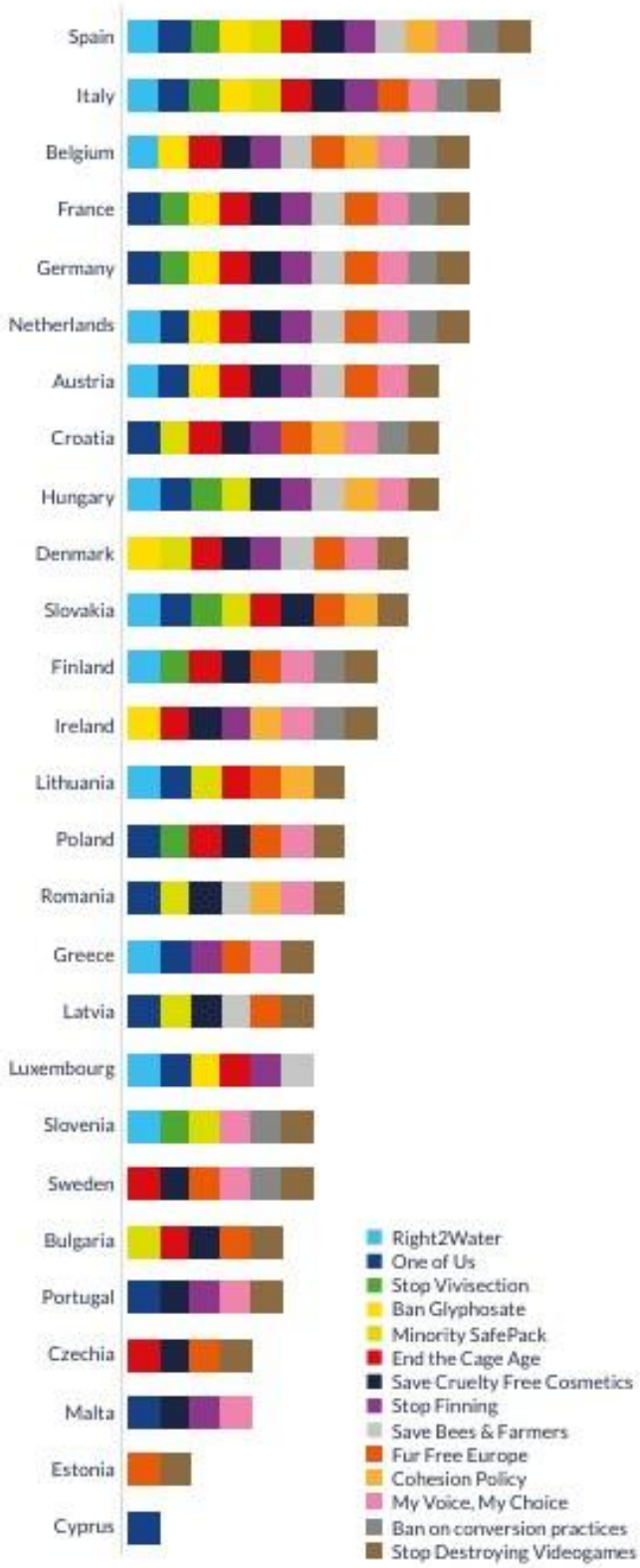
17,791,485

Total signatures from 14 successful ECIs relative to Member State populations (2012 – 2026)

Data source: European Citizens' Initiative website (2026); Eurostat (2025)

Successful ECIs that reached the signature threshold in each Member State (2012-2026)

Data source: European Citizens' Initiative website (2026)

U nekim državama članicama, kao što su Mađarska, Malta i Latvija, europske građanske inicijative postižu velik uspjeh. U Španjolskoj, Njemačkoj i Italiji europske građanske inicijative često dosežu prag potrebnih potpisa. Europske građanske inicijative pomažu da se o iznesenim pitanjima raspravlja na višoj razini.

Kako pokrenuti europsku građansku inicijativu

Prihvatljivost

Europsku građansku inicijativu može pokrenuti svaki građanin EU-a u dobi za glasanje na europskim izborima. Jedina su dva uvjeta sljedeća:

- inicijativu mora pokrenuti sedam građana EU-a koji žive u sedam različitih država članica EU-a
- tema inicijative mora ulaziti u okvir Komisijinih ovlasti za podnošenje prijedloga pravnog akta i ne smije biti uvredljiva ili suprotna vrijednostima EU-a.

Europska građanska inicijativa može se podnijeti na bilo kojem službenom jeziku EU-a.

Savjet

U nekim državama članicama europsku građansku inicijativu mogu potpisati i pokrenuti građani EU-a već s navršenih 16 godina. Trenutačno su to Belgija, Njemačka, Estonija, Malta, Austrija, Finska i, s navršenih 17 godina, Grčka.

Vremenski raspored i glavni koraci

1. KORAK Ukupno najmanje sedam građana iz sedam država članica EU-a koji imaju pravo glasa na europskim izborima osnivaju skupinu organizatora europske građanske inicijative i utvrđuju ciljeve svoje inicijative.

2. KORAK Organizatori inicijativu podnose Europskoj komisiji radi registracije.

Prije nego što počnete prikupljati potpise, Europska komisija mora službeno registrirati vašu inicijativu. Kako biste to učinili:

- prvo otvorite račun organizatora, preko kojeg ćete upravljati svojom inicijativom i tijekom cijelog postupka europske građanske inicijative komunicirati s Komisijom
- zatim, uz kratak opis predložene mjere na jednom od službenih jezika EU-a, podnesite inicijativu na registraciju zajedno s relevantnim pojedinostima kao što su ciljevi inicijative, podaci o skupini organizatora, sva primljena financijska sredstva i popratni dokumenti
- kako biste je mogli registrirati, vaša inicijativa mora ispunjavati posebne pravne kriterije. Na primjer, ona mora biti u okvirima Komisijinih ovlasti za predlaganje zakonodavstva, ne smije biti uvredljiva ili suprotna vrijednostima EU-a te mora ispunjavati formalne zahtjeve.

Napominjemo da će **Europska komisija registrirati samo inicijative koje ispunjavaju pravne zahtjeve**. Komisija će vaš zahtjev ocijeniti i u pravilu odgovoriti u roku od dva mjeseca.

Ako se vaša inicijativa prihvati, bit će objavljena na službenim internetskim stranicama europske gra đanske inicijative. Od tog ćete trenutka imati **šest mjeseci** za odabir datuma početka prikupljanja potpore.

3. KORAK Započnite prikupljati potpise!

Nakon registracije inicijative i odabira datuma početka imate **12 mjeseci za prikupljanje najmanje milijun valjanih potpisa građana iz najmanje sedam država članica EU-a**.

Potpisnici europske građanske inicijative moraju:

- biti građani EU-a, bez obzira na to gdje žive
- imati dovoljno godina da mogu glasati na europskim izborima, što je obično 18, ali u nekim državama kao što su Belgija, Njemačka, Estonija, Malta, Austrija i Finska to je 17, a u Grčkoj 16 godina.

Morate poštovati pravila o zaštiti podataka i upotrebljavati službene obrasce za prikupljanje potpisa.

4. KORAK Podnesite najmanje milijun prikupljenih potpisa na provjeru nacionalnim tijelima. Za podnošenje potpisa nadležnim tijelima u predmetnoj državi članici organizatori imaju do tri mjeseca.

Nadležna tijela zatim imaju još tri mjeseca za provjeru valjanosti izjava o potpori.

5. KORAK Inicijativu i potvrde dobivene od nacionalnih tijela u 4. koraku podnesite na pregled Europskoj komisiji.

Organizatori imaju tri mjeseca za podnošenje inicijative i potvrda Europskoj komisiji. Sve se to može učiniti putem računa organizatora. Daljnji tijek inicijative ovisi o završetku ovog koraka.

6. KORAK Primanje odgovora:

- Europska komisija poziva skupinu organizatora na sastanak na kojem imaju priliku iznijeti argumente o svojoj europskoj građanskoj inicijativi.
  - U roku od mjesec dana od podnošenja (5. korak)
- Europski parlament poziva organizatore na javno saslušanje, nakon čega slijedi plenarna rasprava, uz mogućnost donošenja rezolucije o toj temi.
  - U roku od tri mjeseca od podnošenja (5. korak)
- Europska komisija daje detaljan odgovor na inicijativu u obliku službene komunikacije. To uklju čuje Komisijine pravne i političke zaključke, sve mjere koje namjerava poduzeti i razloge za poduzimanje ili nepoduzimanje mjera.
  - U roku od šest mjeseci od podnošenja (5. korak) i nakon javnog saslušanja u Europskom parlamentu

Ključni izazovi: najčešća pitanja s kojima se organizatori susreću

- *Kako u drugim državama članicama mogu pronaći građane koji sa mnom žele pokrenuti europsku građansku inicijativu?*
- *Kako u drugim državama članicama mogu potaknuti građane da potpišu moju europsku građ ansku inicijativu?*
- *Kako mogu strukturirati svoj tim?*
- *Kako mogu prikupiti financijska sredstva za europsku građansku inicijativu?*
- *Kako mogu financirati svoju europsku građansku inicijativu?*

- *Kojim kanalima mogu doprijeti do građana?*

Odgovore na ta pitanja možete pronaći u našim smjernicama, a još više na **forumu europske građanske inicijative**.

Kako voditi europsku građansku inicijativu

Uspješno upravljanje kampanjom europske građanske inicijative zahtijeva stratešku pripremu, strukturiranu organizaciju i prilagodljiv komunikacijski pristup. U nastavku su navedeni ključni koraci i primjeri dobre prakse za potporu organizatorima tijekom cijelog ciklusa kampanje.

1. **Osiguravanje financijskih sredstava i pravodobna priprema**

Dobivanje financijskih sredstava na početku ključno je za potporu početnim aktivnostima kampanje kao što su izrada internetskih stranica, prikupljanje informacija o partnerima i razvoj komunikacijskih alata. Pravodobnom financijskom potporom osigurava se čvrst temelj prije službenog pokretanja inicijative, čime se omogućuje brzo širenje kampanje i održavanje te dinamike. Organizatorima se savjetuje da prouče detaljne smjernice o strategijama prikupljanja sredstava i transparentnom izvješć ivanju na stranici Kako prikupiti i prijaviti financijska sredstva.

2. **Definiranje uloga unutar tima**

Dobro strukturiran tim s jasno podijeljenim ulogama poboljšava učinkovitost i odgovornost. Organizatori prethodnih kampanja naglasili su da raspodjela zaduženja, kao što su komunikacija, pravna pitanja i informiranje na nacionalnoj razini, sprečava dupliciranje posla i nejasnoća te osigurava učinkovito upravljanje svakim aspektom kampanje.

3. **Prilagodba strategija kampanje lokalnim kontekstima**

Od ključne je važnosti poruke i aktivnosti kampanje prilagoditi kulturnom i političkom okruženju svake ciljane zemlje. Uspješne kampanje, kao što je „My Voice, My Choice”, pokazale su da razumijevanje lokalnih običaja, kultura i komunikacijskih stilova znatno povećava angažman i povjerenje raznolike publike.

4. **Iskorištavanje simboličnih datuma i događaja**

Povezivanje aktivnosti kampanje s općepriznatim simboličnim datumima može povećati vidljivost i javni interes. Na primjer, u okviru inicijative „Spasite kozmetiku proizvedenu bez okrutnosti” uč inkovito se koristio Međunarodni dan mačaka kako bi se privukla pozornost medija i senzibilizirala javnost. Za inicijativu „Zabrana konverzijskih praksi” prikupljeno je 700 000 potpisa u samo nekoliko dana jer su se prikupljali tijekom Tjedna ponosa („Pride Week”), što pokazuje da se kampanju isplati prilagoditi relevantnim kulturnim događanjima.

Vaš centar za potporu europskoj građanskoj inicijativi

Forum europske građanske inicijative internetska je platforma za suradnju, dostupna na svim službenim jezicima EU-a. Njegova je svrha pružiti smjernice i informacije organizatorima europske građanske inicijative ili osobama koje se za nju zanimaju. To je važan centar potpore za dobivanje praktičnih informacija i pravnih savjeta te za vođenje kampanje i raspravu o temama povezanima s europskim građanskim inicijativama.

Platformom na temelju ugovora s Europskom komisijom upravlja Europska služba za građansku akciju (ECAS), koja je neprofitna organizacija.

U rubrici „Praktične smjernice” na forumu europske građanske inicijative pronaći ćete važne izvore, smjernice, primjere uspješnih inicijativa, snimke internetskih seminara i ostale informacije o europskoj građanskoj inicijativi.

U rubrici „Pitajte stručnjaka” dostupne su besplatne, vašim potrebama prilagođene smjernice o raznim temama, uključujući pravna pitanja (na primjer možete provjeriti je li određena ideja u nadležnosti EU-a), strategije kampanje, prikupljanje sredstava i drugo.

Organizatori se mogu obratiti i kontaktnim točkama: nacionalne kontaktne točke (u većini država č lanica one su dio javne uprave).

Kako građani mogu poduprijeti europsku građansku inicijativu

Sve aktualne inicijative možete pronaći i potpisati na internetskim stranicama europske građanske inicijative. Kako biste podržali europsku građansku inicijativu, možete ispuniti izjavu o potpori putem interneta ili u papirnatom obliku.

Ovdje možete pronaći popis najnovijih europskih građanskih inicijativa koje su trenutačno otvorene za potpisivanje.

Kako organizacije civilnog društva mogu poduprijeti europsku građansku inicijativu

Kao organizacija možete podržati europsku građansku inicijativu pružanjem potpore na različite nač ine, primjerice pridruživanjem ili osnivanjem koalicije nevladinih organizacija za određenu europsku građansku inicijativu. Sudjelovanjem u kampanji učinkovito povećavate doseg europske građanske inicijative. Možete se aktivno uključiti u područja kampanje kao što su zagovaranje, promidžba, izgradnja zajednice, pružanje stručnog znanja, razmjena rezultata istraživanja, prikupljanje potpisa, financijska potpora i/ili osiguravanje ljudskih resursa.

Evo nekoliko načina na koje organizacije civilnog društva mogu dati svoj doprinos:

1. **Izgradnja i pridruživanje koalicijama**

Uspostavljanje kontakta s nevladinim organizacijama i potencijalnim partnerima te održavanje bliskih odnosa s partnerskim organizacijama temeljna je strategija za uspješne kampanje europske građ anske inicijative. Na primjer, organizatori inicijative „PsychedeliCare” započeli su kampanju suradnjom s partnerskim organizacijama na nacionalnoj razini kako bi izgradili temelje na lokalnoj razini. Slično tomu, u okviru inicijative „My Voice, My Choice” uspostavljena je mreža od više od 250 organizacija koje podupiru djelovanje izvan tradicionalnog sektora reproduktivnog zdravlja i suradnja s utjecajnim osobama na društvenim mrežama. Njihova strategija uklju

čivala je angažiranje neočekivanih partnera kao što su glumci, glazbeni sastavi, čak i planinarska društva. Taj uključiv i kreativni pristup pridonio je širenju potpore, dopiranju do raznolike publike i znatnom povećanju vidljivosti kampanje i mogućnosti financiranja.

2. Promicanje i mobilizacija

Iskoristite svoje mreže, događanja i platforme za senzibiliziranje javnosti, poticanje građana da potpišu inicijativu i suradnju s donositeljima odluka. Vaša vjerodostojnost i pristup ciljnim skupinama mogu ubrzati prikupljanje potpisa i potaknuti angažman javnosti.

3. Osiguravanje resursa

Potpora može uključivati financijsku potporu, osoblje, prostor za održavanje sastanaka ili digitalne alate. Mnoge kampanje imaju goleme koristi od doprinosa u naravi kojima se smanjuju operativni troškovi i povećava kapacitet za informiranje javnosti.

4. Sudjelovanje u prikupljanju sredstava i izgradnji partnerstava

Koalicije i suradnja usko su povezani s učinkovitim prikupljanjem sredstava. Prikupljanje sredstava nadilazi puko traženje donacija ili osiguravanje financijske potpore. Uspješno prikupljanje sredstava znači izgradnju strateških partnerstava, povećanje vidljivosti kampanje i aktivan doprinos izgradnji zajednice i njezinu upravljanju. Kako bi se proširile mogućnosti financiranja, ključno je istražiti šire resurse, kao što su registar transparentnosti EU-a, nacionalni portali za transparentnost ili među unarodne baze podataka o financiranju, koji mogu pomoći u utvrđivanju potencijalnih partnerskih nevladinih organizacija, zaklada i korporativnih sponzora. Suradnja s javnim sektorom također je koristan pristup, uključujući partnerstva s javnim subjektima i ulagačima u prethodne slične europske građanske inicijative ili institucijsku potporu putem bespovratnih sredstava EU-a, kao što je program „Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti”. Ključnu ulogu u sponzorstvu mogu imati i poslovni subjekti. Na primjer, inicijativa „Spasite kozmetiku proizvedenu bez okrutnosti” dobila je financijsku potporu robnih marki kao što su The Body Shop, Dove i Unilever te su iskorišteni vidljivost tih robnih marki i zajednički ciljevi korporativne društvene odgovornosti.

Na primjer, na uspješnoj europskoj građanskoj inicijativi „Okončajmo upotrebu kaveza” surađivalo je 170 organizacija civilnog društva iz cijele Europe. Svaka je od njih pridonijela uspjehu te inicijative. Evo nekoliko organizacija koje su poduprle tu inicijativu:

I vaša organizacija može iskoristiti europsku građansku inicijativu kako biste se mobilizirali za vaš cilj!

Dodatne referencije

- Internetske stranice europske građanske inicijative:
  - Kako funkcionira
  - Kako početi
  - Zaštita podataka

- Internetske stranice foruma europske građanske inicijative:

    - Rubrika „Praktične smjernice”
        - Kako prikupiti potpise
        - Kako pripremiti inicijativu za registraciju
        - Kako pronaći partnere
        - Kako prikupiti financijska sredstva
        - Kako organizirati kampanju
    - U rubrici „Pitajte stručnjaka” možete dobiti besplatne pravne savjete i savjete za vođenje kampanje

- Lokalni kontakti: Nacionalne kontaktne točke i ambasadori europske građanske inicijative

Budite u toku!

- Pretplatite se na mjesečni bilten (engleski + 23 jezika) kako biste bili informirani o europskoj građanskoj inicijativi: https://citizens-initiative.europa.eu/newsletter/subscribe
- Pridružite se skupini za europsku građansku inicijativu na Facebooku